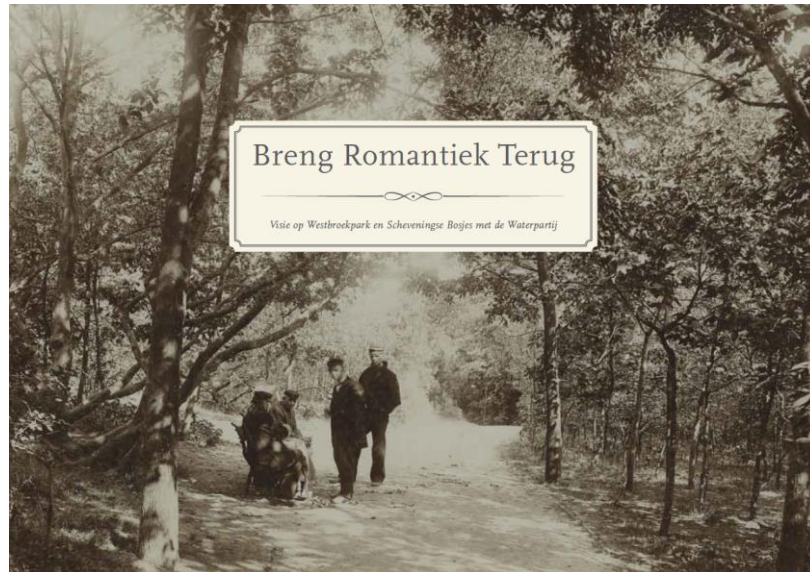

Den Haag

Plan van aanpak – in concept

Uitvoering visie Denktank Westbroekpark en
Scheveningse Bosjes incl. Waterpartij

Versie

1

Status

concept

Inhoudsopgave

1 Aanleiding	3	4.2 Ontwerpen gebiedssignatuur	10
1.1 Totstandkoming van de visie	3	<i>Participatie</i>	11
1.2 Plan van aanpak	3	<i>Planning</i>	11
1.3 Project aanpak	4	4.3 Evenementenbeleid	11
1.4 Participatie	5	4.3.1 Evenementenpaspoort	12
1.5 Planning	5	<i>Participatie</i>	12
		<i>Planning</i>	12
2 Procesmanagement: bewaken van de visie	6	5 Beheer	13
3 Vergroenen van wegen	7	5.1 Beheerplan	13
3.1 Prof. B.M. Teldersweg	7	5.1.1 Vertaling kansenkaart naar werkplan en zoneringskaart	14
3.1.1 Haalbaarheidsstudie	7	<i>Participatie</i>	14
3.2 Ver Huellweg	8	<i>Planning</i>	14
<i>Participatie</i>	9	5.2 Beheerplatform	15
<i>Planning</i>	9	5.3 Overig	16
3.3 Dr. Aletta Jacobsweg	9	6 Quick wins	17
<i>Participatie</i>	9		
<i>Planning</i>	9		
4 Positionering	10		
4.1 Strategie Den Haag Marketing	10		
<i>Participatie</i>	10		
<i>Planning</i>	10		

1 Aanleiding

Op 21 december 2016 is de opdracht en samenstelling van de Denktank Westbroekpark, Scheveningse bosjes, inclusief Waterkant door het college vastgesteld (RIS 296020). Op maandag 18 september 2017 heeft de Denktank haar visie aangeboden aan de wethouder BSKB (RIS 297872).

1.1 Totstandkoming van de visie

De totstandkoming van de visie is een ver doorgevoerde vorm van participatie/Haagse Kracht. In het najaar van 2016 heeft de gemeente acht Stadslabs georganiseerd om in gesprek te gaan met de stad (RIS 291905). De inbreng uit de gesprekken vormde de basis voor de opdracht van de Denktank. Tijdens ieder van de acht Stadslabs heeft één persoon het vertrouwen gekregen om zitting te nemen in een Denktank. De Denktank is aangevuld met één jongere (uit online-traject), één persoon uit een online loting, één extra (gekozen) omwonende en één ondernemer uit het gebied. In samenspraak met deze leden is de opdracht geformuleerd. Eind vorig jaar is de opdracht door het college vastgesteld en is de Denktank geïnstalleerd. De centrale vraag voor de stadsgesprekken en de opdracht was: *hoe kunnen we het Westbroekpark, de Scheveningse Bosjes, inclusief Waterpartij met behoud van eigen karakter aantrekkelijk houden, aantrekkelijker maken en beter verbinden?*

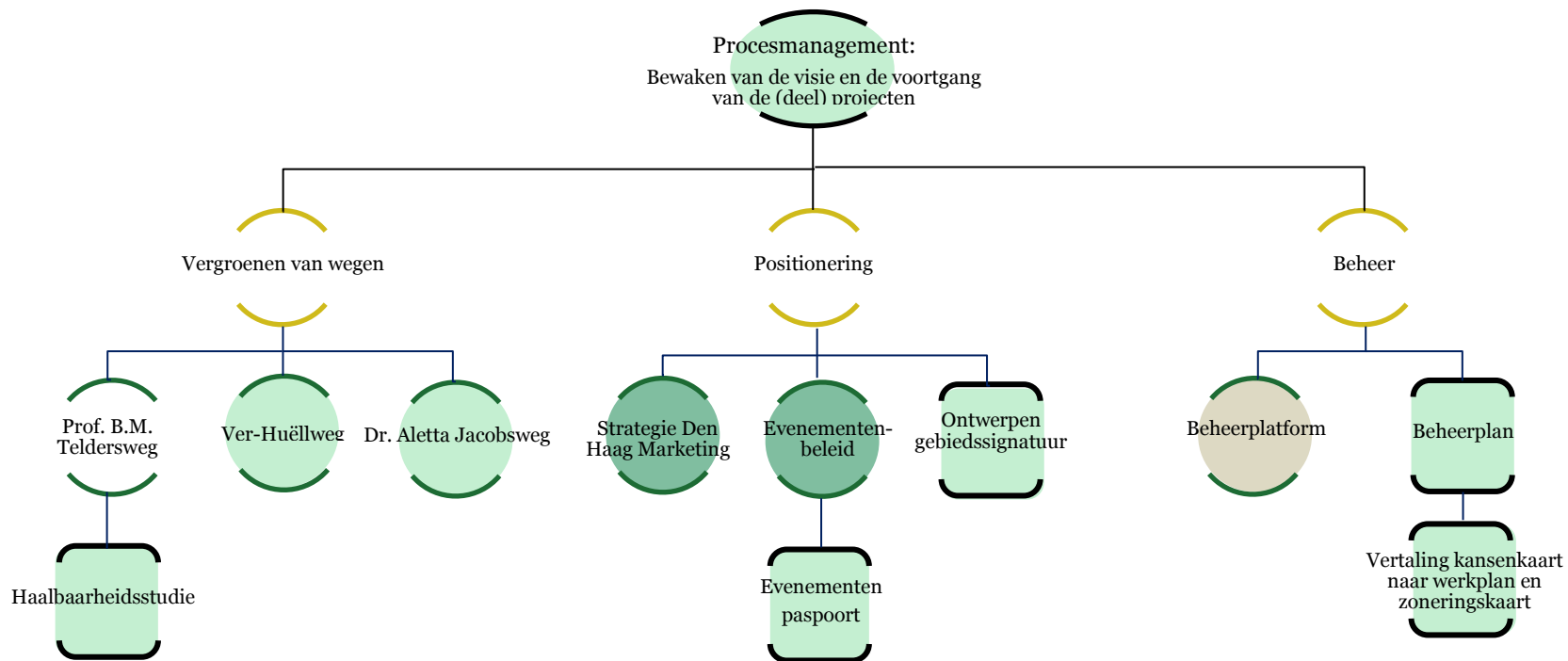
De twaalf leden van de Denktank hebben op persoonlijke titel de afgelopen maanden met een hoge mate van betrokkenheid, energie en kennis, gewerkt aan de visie. De gemeente had hierbij slechts een faciliterende rol. Met het opleveren van de visie en de bijhorende kansenkaart rond de Denktank haar opdracht af. Het college heeft haar grote waardering uitgesproken aan de leden van de Denktank. Aansluitend, om de visie te concretiseren, stelt de gemeente een plan van aanpak op.

1.2 Plan van aanpak

In dit plan van aanpak is de wijze waarop de visie tot uitvoering kan worden gebracht inzichtelijk gemaakt. De Denktank onderscheidt 6 verschillende thema's met bijbehorende actiepunten. In dit document is terug te vinden hoe de gemeente voorstelt met bewoners, ondernemers en belanghebbende de actiepunten ter hand te nemen. Naast grotere langdurige projecten worden ook de quick wins benoemd. Per project worden de relevante thema's en actiepunten uit de visie benoemd.

1.3 Project aanpak

In onderstaand diagram is de projectorganisatie gevisualiseerd met daarbij de mate van participatie. In de volgende hoofdstukken wordt ieder project toegelicht.

- = project
- = deelproject
- = producten
- = raadplegen
- = adviseren
- = coproduceren
- = meebeslissen

1.4 Participatie

Participatie speelt een belangrijke rol in de visie en in dit plan van aanpak. Het doel van participatie is het verhogen van het eigenaarschap en betrokkenheid van alle bezoekers en bij het uitvoeren van de verschillende projecten rekening houden met de wensen en eisen van omwonende, ondernemers en belangenorganisaties. Participatie zal verscheidene vormen aannemen; fysieke ontmoetingen, online etc.

Per project geven we aan;

- Mate van participatie (zie schema): raadplegen, adviseren, coproduceren en/of meebeslissen.
- Met wie: Hagenaars, (potentiële) bezoekers en gebruikers, omwonenden en/of belangenorganisaties.

Uiteraard kan dit gaande weg het proces worden aangepast.

1.5 Planning

De Denktank heeft bij de in haar visie opgevoerde actiepunten een planning aangegeven. In de verschillende voorgestelde projecten komen een aantal van die actiepunten samen. We streven ernaar de planning van de actiepunten zoveel mogelijk binnen de projecten aan te houden. Per project geven we de voorgestelde planning aan. In het schema in de bijlage is terug te zien hoe zich dit verhoudt tot de planning zoals voorgesteld door de Denktank.

2 Procesmanagement: bewaken van de visie

In de visie benoemt de Denktank 5 principes waar de visie op gestoeld is:

1. Behouden of uitbreiden van het oppervlak van duinbos en park en koesteren van de landschappelijke diversiteit.
2. Verbeteren van verbindingen voor natuur en voor mensen als gasten in die natuur.
3. Waarderen van natuur en groen inclusief cultuurhistorische waarden als Haagse kernkwaliteiten.
4. Veranderen uitsluitend op basis van overtuigende meerwaarde voor de kernkwaliteiten van het gebied.
5. Verhogen van participatie bij het beheer van het gebied.

Elke keuze voor verbetering is gestoeld op minimaal één van de principes. De principes dienen als grondslag voor nieuw te maken keuzen. Het is van belang dat deze principes en de samenhang tussen de verschillende projecten bewaakt worden. Dit zal worden gedaan door het procesmanagement.

Klankbordgroep

Als onderdeel van het plan van aanpak, wordt de voormalige Denktankleden individueel de gelegenheid geboden om plaats te nemen in een klankbordgroep. Naar verwachting komen zij 1 keer per jaar bij elkaar om te toetsen of het proces en de voortgang van de verschillende projecten nog volgens de achterliggende gedachte van de visie worden uitgevoerd. Ook wordt dan besproken welke actualiteiten van invloed zijn op het uitvoeren van de projecten.

3 Vergroenen van wegen

Actiepunt 6 *“Geleidelijk autovrij maken van het bos en waar nodig uitsluitend toegankelijk voor bestemmingsverkeer.”*

Een van de kwesties benoemd in de visie is het doorsnijding van het gebied door wegen voor gemotoriseerd verkeer. In de visie worden drie wegen genoemd, te weten:

- Prof. B.M. Teldersweg
- Ver Huellweg
- Dr. Aletta Jacobsweg

Er wordt voorgesteld om de wegen te vergroenen, door het terugbrengen van de hoeveelheid asfalt dan wel door het maken van groene overkluizingen. Om te komen tot een goed en zorgvuldig afgewogen ontwerp wordt voorgesteld om een project op te starten voor het vergroenen van de drie verschillende wegen. De voorgestelde ingrepen hebben op verschillende niveaus impact op de omgeving. Daarom wordt voorgesteld om voor iedere weg een apart ontwerp te maken, maar wel in relatie tot elkaar bekeken en de omgeving. Deze ontwerpen worden vervolgens ter besluitvorming aangeboden. In de volgende paragrafen wordt de opgave kort toegelicht.

3.1 Prof. B.M. Teldersweg

Actiepunt 4 *“Realiseren van verbindingen over de Teldersweg voor mens en natuur ter hoogte van de Ver Huellweg en net na de Waterpartij richting Scheveningseweg. De overkluizingen tot 250 meter met kruiden en struiken vormen ecoducten met wandel-, fiets- en ruiterspaden. De Teldersweg zakt naar beneden na het viaduct over het Schevenings kanaal en gaat onder de Aletta Jacobsweg door. De vier op- en afritten blijven bestaan. De verlaagde weg veroorzaakt minder geluidsoverlast.”*

Een belangrijke wens uit de visie is het overkluizen van de Teldersweg. In de visie worden verbindingen voorgesteld ter hoogte van de Ver Huellweg en net na de Waterpartij richting Scheveningseweg. De overkluizingen tot 250 meter met kruiden en struiken vormen ecoducten met wandel-, fiets- en ruiterspaden. De Teldersweg zakt naar beneden na het viaduct over het Schevenings kanaal en gaat onder de Aletta Jacobsweg door. Het is de bedoeling dat de vier op- en afritten blijven bestaan.

3.1.1 Haalbaarheidsstudie

De Prof. B.M. Teldersweg is een Stedelijk Hoofdweg met een belangrijke functie voor de bereikbaarheid van de woongebieden aan de zeezijde van de binnenstad. Het overkluizen van de Teldersweg en het vervangen van het Hubertusviaduct naar een weg die onder de Dr. Aletta Jacobsweg zakt, is een ingrijpende aanpassing van de infrastructuur en de openbare ruimte, zowel ruimtelijk als financieel. Teneinde inzicht te krijgen in de verkeerskundige, ruimtelijke en financiële consequenties wordt een haalbaarheidsstudie verricht. Daarbij wordt onder andere onderzoek gedaan naar:

- de bouwtechniek van de overkluizingen;

Natuur en biodiversiteit

Gebruik, beheer en onderhoud

Identiteit, bekendheid en positionering

Veiligheid, toezicht en handhaving

Verbinden van mens en dier

Evenementen, horeca en handel

- de impact van de overkluizingen op de omgeving (o.a. gevolgen voor groen, aansluiting op omliggend gebied);
- de verkeerskundige inpassing (o.a. aansluiting bij Dr. Aletta Jacobsweg, Ver Huellweg);
- de effecten op de verkeersafwikkeling in de omgeving;
- het afbreken van het Hubertusviaduct en vervangen door een ongelijkvloerse oplossing ter hoogte van de Dr. Aletta Jacobsweg;
- de faseerbaarheid
- de investeringskosten
- de beheerkosten

In het kader van het Meerjarenprogramma Kunstwerken III (RIS 297826) is geconstateerd dat het einde van de ontwerplevensduur van het Hubertusviaduct nadert. In dit meerjarenprogramma is een vervanging van dit viaduct voorzien in 2023. Binnen de haalbaarheidsstudie wordt afgestemd met de projectleiding verantwoordelijk voor vervanging van het Hubertusviaduct.

Participatie

- Mate van participatie: adviseren
- Wie: omwonende, belanghebbenden en belangenorganisaties.

Planning

Haalbaarheidsstudie in Q4 2018 afronden en uitkomsten voorleggen aan de raad. Afhankelijk van de uitkomsten kan er worden bepaald of de voorgestelde planning van de Denktank (2025) haalbaar is.

3.2 Ver Huellweg

Actiepunt 5 *“Vergroenen van wegen: bijvoorbeeld Aletta Jacobsweg en Ver Huellweg. Onnodig asfalt terug naar passende proporties, waardoor minder ruimte voor autoverkeer en meer ruimte voor groen. Hierbij rekening houden met parkeergelegenheid voor onder meer de begraafplaatsen en het Indisch Monument. Fietspaden blijven behouden en worden kwalitatief verbeterd. Betrekken van bewoners en ondernemers bij de uitwerking in plannen.”*

Medio 2017 is het raadsvoorstel “Versterking van het Haagse groen” (RIS 297155) opgesteld, waarin het vergroenen van het noordelijke deel van de Ver Huellweg wordt benoemd. Voor het vergroenen van deze weg worden in overleg met belanghebbenden verschillende scenario’s uitgewerkt, waaruit een voorkeursoplossing volgt. Deze voorkeursvariant wordt uitgewerkt tot voorontwerp en vervolgens ter inzage gelegd.

Het vergroenen van de Ver Huellweg staat niet op zich. In het kader van deze opgave worden ook wegen in de omgeving betrokken, waarbij beoordeeld wordt welk effect het vergroenen van de Ver Huell zal hebben op de bereikbaarheid van omliggende (woon)gebieden. Tevens wordt onderzocht in welke mate vergroening mogelijk is. Wegen die bij dit onderzoek zullen worden betrokken zijn onder meer de Haringkade, de Duinweg, de Cremerweg en de Prof. P.S. Gerbrandyweg. In deze verkenning zal tevens aandacht moeten worden besteed aan de planning van de uitvoering in relatie tot de mogelijke overkluizing van de Prof. B.M. Teldersweg.

Plan van aanpak – in concept

Uitvoering visie Denktank Westbroekpark en Scheveningse Bosjes incl. Waterpartij

---

Participatie

- Mate van participatie: adviseren
- Wie: omwonende en belangenorganisaties

Planning

Er wordt in 2018 gestart met het uitwerken van verschillende varianten en gesprekken met de omwonende en belangenorganisaties. De Denktank stelt in haar planning 2019-2020 voor. Afhankelijk van de haalbaarheidsstudie van de Teldersweg kan worden bepaald of uitvoering in die periode haalbaar is.

3.3 Dr. Aletta Jacobsweg

In het kader van het Meerjarenprogramma Fiets 2015-2018 (RIS 283370) is een project opgestart voor de sterfietsroute Scheveningen Bad. Het betreft onder andere het tracé tussen pakweg de Javastraat en de Kurhausweg. De Dr. Aletta Jacobsweg maakt onderdeel uit van dit tracé. Vanuit dat oogpunt en vanuit de mogelijkheid om werk-met-werk te kunnen maken, wordt het vergroenen van de Dr. Aletta Jacobsweg onderdeel van het project sterfietsroute Scheveningen Bad.

Participatie

- Mate van participatie: adviseren
- Wie: omwonende en belangenorganisaties

Planning

Voor dit project wordt momenteel een plan van aanpak opgesteld en een knelpunteninventarisatie uitgevoerd. In 2018 wordt er met omwonende en belangenorganisaties gekeken naar de mogelijkheden. Uiterlijk eind 2018 wordt een visie voorgelegd aan de omgeving. De Denktank stelt in haar planning 2019-2020 voor. Afhankelijk van de haalbaarheidsstudie van de Teldersweg kan worden bepaald of uitvoering in die periode haalbaar is. Eind 2018 wordt hier duidelijkheid over gegeven.

4 Positionering

4.1 Strategie Den Haag Marketing

Actiepunt 16 “Waardig opnemen van het gebied als icoon van Den Haag en meer uitdragen van kernkwaliteiten ervan in bewegwijzeringen van en naar het gebied, wandel- en fietsroutes, kaarten, apps, brochures, excursies, hotelgidsen, websites, et cetera. Expliciet aandacht voor herdenkingen in het gebied. Erkennen van het gebied als vestigingsfactor voor talent en internationale instellingen.”

The Hague Marketing Bureau is de overkoepelende marketing- en promotieorganisatie voor de stad Den Haag en haar beide badplaatsen Scheveningen en Kijkduin. Aan hen wordt gevraagd om het Westbroekpark en de Scheveningse Bosjes (incl. Waterpartij) op te nemen in hun marketing strategie. Er wordt daarbij expliciet aandacht gevraagd voor de positie van herdenkingen in het gebied en de erkenning van het gebied als vestigingsfactor voor talent en internationale instellingen.

Participatie

- o Mate van participatie: raadplegen
- o Wie: Hagenaars, (potentiële) bezoekers en gebruikers

Planning

2018 gereed.

4.2 Ontwerpen gebiedssignatuur

Actiepunt 16 “Ontwerpen van een gebiedssignatuur voor buitenmeubilair, informatieborden, bouwwerken en toiletvoorzieningen en geleidelijk vervangen van bestaande objecten.”

Onderdeel van positioneren van het gebied is het ontwerpen van een gebiedssignatuur. Hierin moeten de kernwaarden van het gebied goed te herkennen zijn, echter het is het ook van belang dat de objecten te verenigen zijn met de Haagse signatuur zoals omschreven in het Handboek Openbare Ruimte. We zien dan ook vooral kansen in het ontwerpen van o.a. informatieborden en andere bewegwijzering, vergelijkbaar met hoe dat o.a. in het Westduinpark is gedaan. Verder moet de basis op de orde zijn en waar nodig meubilair worden vervangen conform het handboek. Plaatsing van de verschillende objecten hangt samen met 6.1.2 Zoneringskaart (paden en recreatief gebruik). Het ontwerp van de gebiedssignatuur zal naar verwachting eind 2018 worden voorgelegd ter besluitvorming.

Natuur en biodiversiteit

Gebruik, beheer en onderhoud

Identiteit, bekendheid en positionering

Veiligheid, toezicht en handhaving

Verbinden van mens en dier

Evenementen, horeca en handel

Participatie

- Mate van participatie: raadplegen
- Wie: (potentiële) bezoekers en gebruikers, omwonende en belangenorganisaties

Planning

De gebiedssignatuur hangt samen met de positionering van het gebied in haar geheel, ook t.o.v. andere groengebied. In 2018 wordt een ontwerp voorgelegd aan (potentiële) bezoekers en gebruikers, omwonende en belangenorganisaties.

4.3 Evenementenbeleid

Actiepunt 13 *“Beperken van het aantal grote evenementen met meer dan duizend bezoekers tot de bestaande twee evenementen in het Westbroekpark: De Parade en Food Truck Festival. Mochten deze evenementen stoppen, dan geen grote evenementen meer. Hierdoor ontstaat meer gebruikruimte voor passende kleinere evenementen.”*

In het Westbroekpark kennen we op dit moment private markten en (grote en kleine) evenementen. De Parade is een voorbeeld van een evenement. Op dit moment wordt een aanvraag voor een evenement o.a. getoetst of het passend is op de voorgestelde locatie en of er voldoende veiligheidsmaatregelen voorzien zijn. Op dit moment wordt er gewerkt aan een evenementenbeleid. Om de visie tot uitvoering te brengen moet in het evenementenbeleid onderstaand actiepunt worden opgenomen:

Actiepunt 14 *“Inpassen van kleinere evenementen met minder dan duizend bezoekers in het kwetsbare Westbroekpark: gebruik niet meer dan een derde van de speelweide, selecteer op cultureel karakter, voor een brede doelgroep, gebruik onversterkte of licht versterkte muziek tot een bescheiden geluidsniveau, respecteer het broedseizoen en het gewone gebruik in het voorjaar (evenementen na 1 juli) en limiteer het aantal dagen met evenementen overdag tot twintig per jaar en ‘s avonds tot maximaal drie bovenop het huidige aantal van veertien.”*

Het Foodtruckfestival is een voorbeeld van een incidentele private markt. De locaties en vereisten waaraan moet worden voldaan is geregeld in de ‘Verordening op de incidentele private markten gemeente Den Haag 2017 (RIS295092)’. Op jaarbasis mogen er maximaal twee private markten in het Westbroekpark worden georganiseerd. Op basis van actiepunt 13 moet dit worden aangepast naar 1 per jaar. Echter, één partij voor een specifieke private markt (een foodtruckfestival) vergunnen is binnen de huidige verordening niet mogelijk. In actiepunt 15 wordt voorgesteld om helemaal af te zien van markten. We stellen voor op basis van deze visie de verordening te evalueren en deze met het evenementenpaspoort (zie 4.3.1) voor te leggen aan de raad.

Actiepunt 15 *“Afzien van (commerciële) markten en nieuwe vergunningen voor ambulante handel, venters en horeca binnen het gebied. Mocht een ondernemer van horeca in het gebied stoppen, dan als gemeente overwegen de betreffende opstal te kopen en geschikt te maken als onderkomen voor de boswachter en de ambassadeurs, informatiecentrum en inloopkantoor van waaruit beheer plaats vindt. Het wokrestaurant verdient hiervoor de voorkeur.”*

Plan van aanpak – in concept

Uitvoering visie Denktank Westbroekpark en Scheveningse Bosjes incl. Waterpartij

---

Voor venten is geen vergunning nodig (zie ook Verordening straathandel Den Haag 2017 RIS295091). Het is binnen de verordening mogelijk om in het kader van openbare orde en veiligheid venten te verbieden op aangewezen weg of weggedeelten. Op grond van openbare orde en veiligheid is er op dit moment geen aanleiding om het venten hier te verbieden.

Daarnaast neemt de gemeente het advies van de Denktank ter harte om bij het vrijkomen van vastgoed in het gebied strategische aankoop in het licht van de visie te overwegen.

Participatie

- Mate van participatie: raadplegen
- Wie: (potentiële) bezoekers en gebruikers, omwonende en belangenorganisaties

Planning

Evaluatie en aanpassen verordening gereed in 2018.

4.3.1 Evenementenpaspoort

In de Agenda Groen voor de Stad (RIS294705) is als actiepoint opgenomen dat samen met interne en externe betrokkenen voor de grote groengebieden een evenementenpaspoort wordt opgesteld. De Agenda Groen stelt dat evenementen moet passen bij het aanwezige groen, zowel in draagkracht als in karakter. De visie van de Denktank doet hiervoor al een inhoudelijk voorstel dat in het kader van het evenementenbeleid uitgewerkt wordt in het evenementenpaspoort voor het Westbroekpark en de Scheveningse Bosjes incl. Waterpartij.

Participatie

- Mate van participatie: adviseren
- Wie: omwonende, belanghebbenden en belangenorganisaties.

Planning

Gereed eind 2018.

5 Beheer

5.1 Beheerplan

Actiepunt 1 *“Ecologisch beheren van het bos, waarbij mensen doen wat grote grazers (runderen, paarden, wisenten) in uitgestrekte natuurgebieden doen: gefaseerd ingrijpen, zorgen voor opgaande bosranden met zoomvegetaties, openhouden van stukken, behouden van oude bomen en onderbegroeiing, herleven van dood hout, et cetera.”*

Actiepunt 3 *“Behouden en waar mogelijk uitbreiden van het oppervlak aaneengesloten groen en verbeteren van verbindingen (ecotunnels, ecoducten, touwbruggen, et cetera) binnen het gebied en met omliggende groengebieden, waardoor populaties voldoende groot zijn en er voldoende uitwisseling tussen populaties mogelijk is om soorten te kunnen doen voortbestaan.”*

Actiepunt 9 *“Benutten van kansen voor de natuur op grond van de ruimtelijke structuur en de gradiënten in het gebied (hoog-laag, nat-droog, waterstuijzand, voedselarm-voedselrijk) en verankeren van de kansen in een dynamisch beheerplan als richtsnoer voor het beheer.”*

De Denktank heeft een beheeradvies gevraagd aan de bosecologen Hans van der Lans en Boudewijn Swart. Dit advies is in november 2017 opgeleverd en is getiteld ‘1001 Kansen voor de Scheveningse Bosjes’. Het advies bevat belangrijke aanknopingspunten voor de uitwerking van een aantal bouwstenen om te komen tot uitvoering van de visie en een integraal beheerplan. Het voorstel is om in 2018 te starten met de uitwerking van deze bouwstenen, waaronder een werkplan bosbeheer en een zoneringskaart voor padenstructuur en recreatief gebruik. Het beheeradvies met de daarbij behorende ‘kansenskaart ecologie’ is hiervoor het vertrekpunt. Het doel van dit project is om op basis van de bouwstenen een integraal beheerplan op te stellen voorzien van een investeringsprogramma voor de uitvoering van verbetermaatregelen en een overzicht van de toekomstige beheermaatregelen en -kosten. Op basis daarvan moet worden besloten over de benodigde financiering voor uitvoering van maatregelen ter verbetering van het gebied en beheer- of toezicht/educatietaken die het huidige reguliere beheerbudget overstijgen.

Natuur en biodiversiteit	Gebruik, beheer en onderhoud
Identiteit, bekendheid en positionering	Veiligheid, toezicht en handhaving
Verbinden van mens en dier	Evenementen, horeca en handel

5.1.1 Vertaling kansenkaart naar werkplan en zoneringskaart

Het beheeradvies biedt een goede basis om te komen tot een eerste werkplan op basis waarvan al kleinschalige ingrepen of pilots voorbereid kunnen worden vooruitlopend op de vaststelling van het beheerplan. Met de uitwerking van het beheeradvies wordt invulling gegeven aan onderstaande aanbevelingen van de Denktank:

Actiepunt 2 *“Aanwijzen van rustgebieden voor natuur en mensen, die vrijwaren voor ontwikkelingen en verstoring. Daarover (bijvoorbeeld via informatiebordjes) gemotiveerd communiceren. Zo wordt onder meer duidelijk waar, waarom en wanneer rust gewenst is.”*

Actiepunt 7 *“Scheiden en accentueren van paden voor fietsers, wandelaars en ruiters. In het Westbroekpark het wandelpad beschikbaar stellen voorvormen van ongemotoriseerd verkeer mits respect voor de wandelaar en een maximum snelheid van vijftien kilometer per uur.”*

Actiepunt 8 *“Geleidelijk vervangen van asfalt op een deel van de paden in het bos door natuurlijke en duurzame materialen zoals leem, schelpen & olivijnen verminderen van het aantal paden waar dat nodig is voor de natuur.”*

Voor de uitwerking hiervan wordt voorgesteld om de aanbevelingen te volgen uit het beheeradvies ‘1001 Kansen voor de Scheveningse Bosjes’. De aanbevelingen betreffen:

1. Maak een goede en complete inventarisatie van alle aanwezige paden, hun vormgeving, maatvoering, functie, gebruik en beleving. Die basis ontbreekt nu.
2. Ontwikkel een goede zoneringsvisie op het recreatief gebruik in samenhang met de ecologie van het plangebied. Hierbij gebruik maken van een logische en eenduidige vormgeving van paden. Een aantal hoofdtoegangen tot het gebied onderkennen en hier herkenbare toegangen met een sobere vormgeving. Dit alles betekent een kwaliteitsimpuls die de nodige financiële middelen vraagt. Gebruik en natuur gaan elkaar op die basis ondersteunen.
3. Als pilot spoedig starten met het amoveren van enkele asfaltpaden tot zandpad en het omvormen van enkele hoofdpaden tot voorbeeld-pad, conform de ontwikkelde visie: onderscheidende (half)verhardingen aanbrengen. De pilot dient de ervaring en de voorlichting en communicatie met de gebruikers.

Participatie

- Mate van participatie: raadplegen
- Wie: (potentiële) bezoekers en gebruikers, omwonende en belangenorganisaties

Planning

Uitwerking beheeradvies: Eind 2018 gereed.

Beheerplan: Eind 2019 concept.

5.2 Beheerplatform

De bovengenoemde deelproducten en het integraal beheerplan dat uitvoering geeft aan de visie, zullen worden opgesteld in samenspraak geïnteresseerde en belanghebbenden. In de visie stelt de Denktank het volgende voor:

Actiepunt 10 *“Aanstellen van een boswachter aanwezig die zichtbaar is in het gebied, handhavend kan optreden en kennis en wetenswaardigheden deelt met bezoekers.”*

Actiepunt 11 *“Benoemen van park- en bosambassadeurs (vrijwilligers) die samen met de ‘boswachter’ optrekken, gericht op meer betrokkenheid bij het gebied. Dit vanuit de overtuiging dat kennisdeling (je ziet iets pas als je weet dat het er is) en sociale contacten (elkaar betrekken en aanspreken) aan de wieg staan van mentaal eigenaarschap bij bezoekers.”*

Actiepunt 18 *“Instellen van permanente beheerplatforms voor de Scheveningse Bosjes en het Westbroekpark. Zonder aanzienlijke verhoging van het jaarlijkse beheerbudget kan alleen door netwerken van vrijwilligers het maatwerk worden geleverd dat nodig is voor de beoogde kwaliteit en diversiteit. Via de vrijwilligers worden ook andere Hagenaars betrokken bij ontwikkelingen in hun groene long.”*

Het bestaande beheerplatform blazen we nieuw leven in, o.a. door het open te stellen voor nieuwe geïnteresseerden. Het beheerplatform zal zich richten op het beheer en gebruik van het gebied aan de hand van de visie van de Denktank. Voor de studies naar vergroening van de wegen en positionering van het gebied wordt de participatie (o.a. met omwonenden) ook in projectverband georganiseerd. De eventuele taakinfilling van een boswachter voor het gebied in samenhang met het aanstellen van vrijwillige bosambassadeurs zal ook in het beheerplatform worden besproken. Over een definitieve taakinfilling zal worden besloten op basis van het beheerplan met bijbehorend uitvoeringsprogramma en –financiering. Tot die tijd vervullen de huidige gemeentelijke boswachters (handhavers) en groenbeheerders (stadsdeel) hun reguliere taken in het gebied.

Participatie

- o Mate van participatie: Varieert afhankelijk van onderwerp van raadplegen tot coproduceren
- o Wie: Hagenaars, (potentiële) bezoekers, ondernemers (aanwezig in het gebied), gebruikers en belangenorganisaties.

Planning

Begin 2018 beheerplatform ingesteld.

5.3 Overig

Actiepunt 12 *“Beëindigen van de status van experimenteergebied voor de internationale zone met alle consequenties van internationale congressen en ‘toppen’. Voorkomen dat uit voorzorg voor veiligheid in luttele dagen jarenlange inspanningen voor meer biodiversiteit en meer betrokkenheid teniet worden gedaan.”*

Het gebied ligt in de internationale zone. De visie van de Denktank is opgenomen in de 'gebiedsvisie Internationale zone' (RIS 270672). Eén van de ambities uit deze visie is het versterken van het internationaal leef- en vestigingsklimaat. Onderdeel hiervan is het aantrekken van congressen. O.a. vanwege de veiligheidseisen kan een congres een groot effect hebben op o.a. de bereikbaarheid van de omgeving. Dit geldt niet alleen voor de groengebieden maar ook voor de rest van de stad. Er wordt dan ook altijd gezocht naar oplossingen om de leefbaarheid te bewaken. Behoudt van groen en beperken van de overlast zijn hier een belangrijk onderdeel van. Een status van een experimenteergebied is dan ook niet aan de orde.

6 Quick wins

In de visie zijn een aantal quick wins te halen die binnen de beschikbare budgetten op korte termijn gerealiseerd kunnen worden, te weten:

- Haalbaarheidsstudie Teldersweg.
- Uitwerken verschillende varianten vergroening Ver Huellweg.
- Uitwerken verschillende varianten vergroening en sterfietsroute Aletta Jacobsweg.
- Voorlopig ontwerp gebiedssignatuur.
- Opnemen Westbroekpark en de Scheveningse Bosjes (incl. Waterpartij) in strategie Den Haag Marketing.
- Inventarisatie van alle aanwezige paden, hun vormgeving, maatvoering, functie, gebruik en beleving.
- Zoneringsvisie op het recreatief gebruik in samenhang met de ecologie van het plangebied.
- Visie op paden in de Scheveningse Bosjes, incl. pilot nieuwe materialisering paden.
- Het beheerplatform nieuw leven in blazen o.a. door het open te stellen voor nieuwe geïnteresseerden.

Bijlage A: Planning

